

[Strona Główna](#) > ... > [Postępowanie Sądowe](#) > [Rozporządzenie W Sprawie Cyfryzacji – Powiadomienia Przesyłane Przez Państwa Członkowskie](#) > [Romania](#)

Rozporządzenie w sprawie cyfryzacji – powiadomienia przesyłane przez państwa członkowskie

Autor treści:

Rumunia

Rumunia

Ta strona zawiera informacje o powiadomieniach dokonanych przez państwa członkowskie na podstawie rozporządzenia (UE) 2023/2844.

Art. 17 ust. 1 lit. a) – Szczegółowe informacje dotyczące krajowych portali informatycznych, w stosownych przypadkach

a) Nazwa krajowego portalu informatycznego i odnośnik do tego portalu

1. [Portal sądowy](#) (*Portalul instanțelor de judecată*)
2. [Krajowy elektroniczny system dostępu do akt spraw sądowych](#) (*Portalul instanțelor de judecată*)

b) Informacje dotyczące zastrzeżenia dostępu do portalu wyłącznie dla obywateli lub rezydentów Rumunii, lub osób prawnych mających siedzibę na terytorium Rumunii lub umożliwienia takiego dostępu cudzoziemcom lub nierezydentom oraz osobom prawnym mającym siedzibę na terytorium innego państwa członkowskiego, a także umożliwienia dostępu do krajowych portali informatycznych adwokatom lub przedstawicielom z innych państw członkowskich

1. *Jest to portal informacyjny, w związku z czym każdy ma do niego dostęp, ale należy zauważyć, że informacje są wyświetlane wyłącznie w języku rumuńskim.*
2. *Ponieważ uzyskanie dostępu do portalu wymaga podania osobistego numeru identyfikacyjnego, dostęp do portalu mają wyłącznie obywatele Rumunii, a także ich przedstawiciele (adwokaci), pod warunkiem przedstawienia sądowi stosownego pełnomocnictwa.*

c) W jakim celu portal mógłby być wykorzystywany?

1. *W celu uzyskania informacji o toczących się sprawach (takich jak numer sprawy, przedmiot sprawy, strony, terminy rozpraw, etap postępowania, podsumowania) oraz danych wszystkich sądów.*
2. *W celu zapoznania się z aktami w formie elektronicznej, przekazania pism procesowych i złożenia dokumentów w konkretnej sprawie.*

d) Jakie metody weryfikacji tożsamości użytkowników są stosowane?

1. *Użytkownicy nie muszą się logować.*
2. *Stosuje się dwuetapowe uwierzytelnianie za pomocą osobistego numeru identyfikacyjnego, numeru telefonu i*

adresu poczty elektronicznej.

e) Czy i jakie są szczególne wymogi dotyczące korzystania z portalu?

1. Nie dotyczy.

2. Brak.

Art. 17 ust. 1 lit. b) – Prawo krajowe dotyczące korzystania z wideokonferencji w postępowaniach w sprawach cywilnych i handlowych

a) Informacje na temat mających zastosowanie przepisów i procedur krajowych, w tym mających zastosowanie praw i gwarancji procesowych, dotyczących przeprowadzania rozprawy za pośrednictwem wideokonferencji lub innych technologii zdalnej komunikacji

Prawo krajowe nie przewiduje przeprowadzania rozpraw za pośrednictwem wideokonferencji ani innych technologii zdalnej komunikacji.

b) Informacje o tym, czy tylko sądy mogą organizować wideokonferencje zgodnie z art. 5 rozporządzenia lub czy taką możliwość mają również inne organy. W przypadku gdy inne organy mogłyby również powołać się na art. 5 jako podstawę prawną organizacji wideokonferencji, należy wymienić te organy i mające zastosowanie procedury

Prawo krajowe nie przewiduje prowadzenia postępowań za pośrednictwem wideokonferencji ani innych technologii zdalnej komunikacji. Zgodnie z art. 212 kodeksu postępowania cywilnego (Codul de procedură civilă) – „Miejsce rozprawy” rozprawa odbywa się w sądzie, chyba że przepisy prawa stanowią inaczej.

c) Informacje o tym, czy na mocy prawa krajowego właściwy sąd lub właściwa osoba może wyznaczyć posiedzenie z urzędu?

Sąd może zarządzić zeznanie ustne lub przesłuchanie z urzędu, jednak prawo krajowe nie przewiduje możliwości przeprowadzenia takiego dowodu za pośrednictwem wideokonferencji lub innych technologii zdalnej komunikacji.

d) Informacje na temat technologii wideokonferencyjnej dostępnej w Rumunii lub najpowszechniejszej wykorzystywanej platformy/rozwiązania do wideokonferencji

Dostępna technologią są „indywidualnie opracowane wewnętrzne rozwiązania informatyczne” (indywidualnie dostosowane rozwiązania informatyczne, które zostały opracowane wewnętrznie)/Zoom, Teams itp., integrujące wiele platform do wideokonferencji za pomocą odpowiedniego interfejsu. Do planowania i prowadzenia wideokonferencji sądy wykorzystują platformę informatyczną/rozwiązanie informatyczne, która/które za pomocą odpowiedniego interfejsu integruje wiele pojedynczych platform (Zoom, Teams itp.).

e) Informacje o wymogach proceduralnych dotyczących przedstawienia przez stronę opinii na temat korzystania z wideokonferencji lub innych technologii zdalnej komunikacji na potrzeby rozprawy

Prawo krajowe nie przewiduje możliwości przedstawienia przez stronę opinii na temat korzystania z wideokonferencji lub innych technologii zdalnej komunikacji.

f) Informacje o tym, czy prawo krajowe przewiduje nagrywanie rozprawy, a jeżeli tak, informacje o przechowywaniu i rozpowszechnianiu nagrań

Prawo krajowe (art. 231 ust. 4-6 kodeksu postępowania cywilnego – „Uwagi dotyczące rozpraw. Nagrywanie rozpraw”) przewiduje nagrywanie oraz przechowywanie i rozpowszechnianie nagrań audio, ale nie przewiduje sporządzania nagrań wideo.

Art. 15 ustawy nr 304/2022 o sądownictwie przewiduje możliwość rejestrowania dźwięku lub obrazu.

Art. 15

1. Sąd nagrywa rozprawy za pomocą środków technicznych służących do rejestrowania obrazu lub dźwięku.
2. Podczas rozprawy sekretarz sporządza notatki z przebiegu postępowania. Strony mogą wystąpić z wnioskiem o odczytanie notatek i ich zatwierdzenie przez sędziego przewodniczącego.
3. Pod koniec rozprawy każdy z uczestników postępowania otrzymuje na żądanie kopię notatek sporządzonych przez sekretarza.
4. Transkrypcje zeznań ustnych złożonych podczas rozprawy, które są rejestrowane automatycznie przy pomocy technologii informatycznej, jeżeli taka technologia została wdrożona przez sąd, sekretarz przekazuje stronom na żądanie, z zastrzeżeniem przepisów wewnętrznego regulaminu postępowania sądowego.
5. Akta spraw w toku sporządza się i archiwizuje w formie papierowej.
6. Bez uszczerbku dla przepisów ust. 5 sądy wdrażają krajowy elektroniczny system dostępu do akt spraw sądowych, z zastrzeżeniem warunków określonych w rozporządzeniu przyjętym wspólnym zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości i Prezesa Wysockiego Trybunału Kasacyjnego i Sprawiedliwości [Înalta Curte de Casație și Justiție], zatwierdzonym przez Najwyższą Radę Sądownictwa [Consiliul Superior al Magistraturii], który to system zgodnie z prawem umożliwia dostęp stron do akt sprawy przez internet, elektroniczne doręczanie pism procesowych oraz składanie pism procesowych w ten sam sposób.

g) Informacje na temat sposobu zapewnienia poufności komunikacji między adwokatem a klientem przed wideokonferencją i w jej trakcie

Poufna komunikacja z obrońcą jest możliwa.

h) Informacje na temat praktycznych ustaleń dotyczących organizacji i prowadzenia rozprawy, w tym informacje o tym, czy stosuje się technologie zamiany mowy na tekst

W odniesieniu do wykorzystania technologii zamiany mowy na tekst Ministerstwo Sprawiedliwości, za pośrednictwem swojej Dyrekcji ds. Technologii Informatycznych (Direcția Tehnologie Informației), realizuje obecnie projekt mający na celu opracowanie rozwiązania w zakresie transkrypcji mowy na tekst, które znajdzie zastosowanie także w przesłuchaniach świadków w postępowaniu sądowym.

i) Informacje na temat dostępu stron i ich przedstawicieli, w tym osób z niepełnosprawnościami, do wideokonferencji

Prawo krajowe nie przewiduje dostępu stron i ich przedstawicieli, w tym osób z niepełnosprawnościami, do wideokonferencji.

j) Metody identyfikacji i uwierzytelnienia stron

Zgodnie z art. 219 w ramach kontroli podczas przedstawienia stron zgodnie z kodeksem postępowania cywilnego sąd sprawdza tożsamość stron, a jeżeli strony są reprezentowane lub korzystają z wsparcia innych osób, sprawdza również pełnomocnictwo lub zdolność do czynności prawnych osób reprezentujących strony lub udzielających im wsparcia. Jeżeli strony nie ustosunkują się do wezwania do stawienia się przed sądem, sąd sprawdza, czy procedura wezwania została przeprowadzona, i odracza lub zawiesza rozprawę lub, w stosownych przypadkach, rozpoznaje sprawę zgodnie z prawem.

Zgodnie z art. 318 kodeksu postępowania cywilnego „Identyfikacja świadków” sędzia przewodniczący przed przystąpieniem do przesłuchania zwraca się do świadka o podanie jego nazwiska, imienia, zawodu, miejsca zamieszkania i wieku, pyta, czy świadek jest spokrewniony lub spowinowacony z którąkolwiek ze stron i w jakim stopniu, pyta, czy świadek jest w stosunku podległości służbowej wobec którejkolwiek ze stron. Następnie sędzia przewodniczący informuje świadka o spoczywającym na nim obowiązku złożenia przysięgi oraz o znaczeniu przysięgi.

Prawo krajowe nie przewiduje metod identyfikacji i uwierzytelnienia stron, jeżeli przesłuchanie odbywa się za

pośrednictwem wideokonferencji lub innych technologii zdalnej komunikacji.

k) W jaki sposób strony mogłyby zadawać pytania i znacząco się angażować w inny sposób?

Możliwość zadawania pytań przez strony przewidziano w art. 321 i 352 kodeksu postępowania cywilnego.

Prawo krajowe nie przewiduje możliwości zadawania przez strony pytań i uczestniczenia w inny znaczący sposób w przypadku korzystania z wideokonferencji lub innych technologii zdalnej komunikacji.

Art. 321 Przesłuchiwanie świadków

- 1. Każdego świadka przesłuchuje się oddzielnie, a świadkowie, którzy jeszcze nie zostali przesłuchani, nie mogą być obecni podczas przesłuchania innych świadków.*
- 2. Kolejność przesłuchiwania świadków ustala sędzia przewodniczący, uwzględniając również wnioski stron.*
- 3. Świadek odpowiada w pierwszej kolejności na pytania sędziego przewodniczącego, a następnie za jego zgodą na pytania zadane przez stronę, która wnioskuje o powołanie świadka, oraz przez stronę przeciwną.*
- 4. Po przesłuchaniu świadek pozostaje w sali rozpraw do zakończenia posiedzenia, chyba że sąd postanowi inaczej.*
- 5. Podczas przesłuchania świadek ma swobodę składania zeznań i nie może odczytać odpowiedzi uprzednio przygotowanej w formie pisemnej, może jednak za zgodą sędziego przewodniczącego posługiwać się notatkami wyłącznie w celu podania danych liczbowych lub imion i nazwisk.*
- 6. Jeżeli sąd uzna, że pytanie zadane przez stronę nie może prowadzić do rozstrzygnięcia postępowania, jest obraźliwe lub prowadzi do udowodnienia określonego faktu w sposób niezgodny z prawem, sąd takie pytanie uchyla. W takim przypadku sąd umieszcza w protokole rozprawy imię i nazwisko strony oraz zadane pytanie, a także powód jego uchylecia.*
- 7. Jeżeli pytanie zostaje podtrzymane, odnotowuje się je w dosłownym brzmieniu w protokole z przesłuchania świadka wraz z imieniem i nazwiskiem strony, która pytanie zadała, a także z odpowiedzią świadka, zgodnie z art. 323 ust. 1.*

Art. 352 Przesłuchanie osób fizycznych

- 1. Osoba fizyczna wezwana do osobistego stawiennictwa jest przesłuchiwana przez sędziego przewodniczącego osobno w odniesieniu do każdego faktu.*
- 2. Po uzyskaniu zgody sędziego przewodniczącego każdy z sędziów, prokurator uczestniczący w rozprawie oraz strona przeciwna mogą zadawać pytania bezpośrednio przesłuchiwanej osobie.*
- 3. Strona udziela odpowiedzi bez możliwości odczytania odpowiedzi uprzednio przygotowanej w formie pisemnej. Strona może jednak za zgodą sędziego przewodniczącego posługiwać się notatkami wyłącznie w celu podania danych liczbowych lub imion i nazwisk.*
- 4. Jeżeli strona oświadczy, że w celu udzielenia odpowiedzi musi przejrzeć notatki, rejestry lub akta, sąd może wyznaczyć nowy termin przesłuchania.*
- 5. W przypadku gdy obie strony są obecne podczas przesłuchania, możliwe jest przeprowadzenie konfrontacji stron.*

l) W jaki sposób strony korzystają z prawa do usług tłumacza ustnego?

Nie ma żadnych szczególnych przepisów prawa krajowego w tym zakresie. W przypadku korzystania z wideokonferencji lub innych technologii zdalnej komunikacji mają zastosowanie te same przepisy dotyczące prawa do tłumaczenia ustnego, jakie mają zastosowanie w procedurach bezpośrednich.

m) W jaki sposób umożliwia się fizyczne zbadanie lub przedstawienie dowodów podczas wideokonferencji?

Prawo krajowe nie przewiduje możliwości fizycznego zbadania lub przedstawienia dowodów w przypadku korzystania z wideokonferencji lub innych technologii zdalnej komunikacji.

n) W jaki sposób zapobiega się nieuprawnionemu dostępowi nieznanych podmiotów do danych wrażliwych lub przepływów danych?

Łącze jest przesyłane stronie, której dotyczy wezwanie do stawienia się przed sądem, a system komunikacji jest ograniczony do sądowej sieci WAN.

Ustawa nr 182 z dnia 12 kwietnia 2002 r. o ochronie informacji niejawnych określa przepisy dotyczące krajowych norm ochrony informacji niejawnych oraz przepisy dotyczące uniemożliwienia dostępu do danych wrażliwych.

Rozdział IV nowego kodeksu karnego obejmuje oszustwa popełnione za pośrednictwem systemów informatycznych i form płatności elektronicznej.

Art. 17 ust. 1 lit. b) – Prawo krajowe dotyczące korzystania z wideokonferencji w postępowaniach w sprawach karnych

a) Informacje na temat mającego zastosowanie przepisów i procedur krajowych, w tym mających zastosowanie praw i gwarancji procesowych, dotyczących przeprowadzania rozprawy za pośrednictwem wideokonferencji lub innych technologii zdalnej komunikacji

Odpowiednie przepisy dotyczące przesłuchań w drodze wideokonferencji na różnych etapach postępowania karnego i różnych kategorii uczestników (podejrzanych, oskarżonych, zatrzymanych, skazanych, świadków, świadków chronionych, świadków wymagających szczególnego traktowania, uczestników różnych czynności, nieletnich, małoletnich pokrzywdzonych, pokrzywdzonych będących osobami chorymi itp.) określono w art. 106 ust. 2, art. 111 ust. 6 i art. 345 kodeksu postępowania karnego [Codul de procedură penală] w związku z art. 235 ustawy nr 302/2004 o międzynarodowej współpracy sądowej w sprawach karnych, ponownie opublikowanej.

Kodeks postępowania karnego

Art. 106 Szczególne zasady dotyczące przesłuchań

2. W wyjątkowych przypadkach osobę zatrzymaną można przesłuchać w obiekcie penitencjarnym w drodze wideokonferencji, jeżeli organ sądowy uzna, że pozostaje to bez uszczerbku dla prawidłowego przebiegu postępowania lub dla praw i interesów stron.

Art. 110 ust. 3 Procedura przedłużenia tymczasowego aresztowania na czas postępowania

3. Oskarżony może również zostać przesłuchany w drodze wideokonferencji za jego zgodą oraz w obecności wybranego przez siebie obrońcy lub obrońcy wyznaczonego przez sąd oraz, w stosownych przypadkach, tłumacza ustnego na terenie obiektu penitencjarnego.

Art. 111 Przesłuchiwanie osoby pokrzywdzonej

6. W przypadku osób pokrzywdzonych, w odniesieniu do których na mocy prawa stwierdzono szczególne potrzeby w zakresie ochrony, organ sądowy zarządza co najmniej jeden z następujących środków, bez uszczerbku dla prawidłowego przebiegu postępowania lub dla praw i interesów stron:

a) przesłuchanie takich osób w pomieszczeniach zaprojektowanych lub dostosowanych do tego celu;

b) przesłuchanie takich osób za pośrednictwem lub w obecności psychologa lub innego specjalisty w zakresie doradztwa dla osób pokrzywdzonych;

c) przesłuchanie i ewentualne ponowne przesłuchanie takich osób prowadzone przez tę samą osobę, jeżeli jest to możliwe i jeżeli organ sądowy uzna, że pozostaje to bez uszczerbku dla prawidłowego przebiegu postępowania

lub praw i interesów stron;

d) przesłuchanie takich osób w drodze wideokonferencji lub innych technicznych środków komunikacji w miejscu, w którym korzystają ze środka ochronnego w postaci tymczasowego zakwaterowania.

7. Przesłuchanie i w stosownych przypadkach ponowne przesłuchanie przez organy dochodzeniowo-śledcze osób pokrzywdzonych, których dobro prawne zostało naruszone przez przestępstwa, o których mowa w art. 197, 199, 209-216¹, 218, 218¹, 219, 219¹, 221, 222, 223 i 374 kodeksu karnego [Codul penal], jak również w innych przypadkach, w których ze względu na okoliczności popełnienia czynu uznaje się to za konieczne, przeprowadza wyłącznie osoba tej samej płci co osoba pokrzywdzona. Jeśli nie jest to możliwe, takie osoby pokrzywdzone mogą być przesłuchiwane i w stosownych przypadkach ponownie przesłuchiwane przez osoby innej płci za zgodą obrońcy oraz psychologa lub innego specjalisty w zakresie doradztwa dla osób pokrzywdzonych, bez uszczerbku dla prawidłowego przebiegu postępowania lub praw i interesów stron.

8. Jeżeli osoba pokrzywdzona jest małoletnia, jej przesłuchanie musi być w każdym przypadku nagrywane za pomocą środków technicznych umożliwiających rejestrowanie dźwięku i obrazu. Jeżeli nagranie obrazu nie jest możliwe, nagrania dokonuje za pomocą środków technicznych umożliwiających rejestrowanie dźwięku.

8¹. Przesłuchanie osoby pokrzywdzonej, która nie ukończyła 14. roku życia, odbywa się w obecności jednego z rodziców, opiekuna lub osoby bądź przedstawiciela instytucji odpowiedzialnej za wychowanie i kształcenie dziecka oraz w obecności psychologa wybranego przez organ sądowy. Psycholog udziela małoletniemu fachowych porad przez cały czas trwania postępowania sądowego.

8². Jeżeli osoby, o których mowa w ust. 8¹, nie mogą być obecne lub mają status podejrzanego, oskarżonego, pokrzywdzonego, strony w postępowaniu cywilnym, osoby odpowiedzialnej na mocy prawa cywilnego lub świadka w sprawie lub jeżeli istnieje uzasadnione podejrzenie, że takie osoby mogą mieć wpływ na zeznania małoletniego, przesłuchanie tego małoletniego odbywa się w obecności przedstawiciela organu opiekuńczego lub krewnego posiadającego pełną zdolność do czynności prawnych oraz psychologa wyznaczonego przez organ sądowy. Psycholog udziela małoletniemu fachowych porad przez cały czas trwania postępowania sądowego.

8³. W przypadku gdy przesłuchanie małoletniej osoby pokrzywdzonej dotyczy działalności instytucji, której powierzono wychowanie i kształcenie tego małoletniego, przedstawiciela tej instytucji zastępują przedstawiciel organu opiekuńczego lub krewny posiadający pełną zdolność do czynności prawnych oraz psycholog wyznaczony przez organ sądowy. Psycholog udziela małoletniemu fachowych porad przez cały czas trwania postępowania sądowego.

Art. 364 ust. 1 i 4 Udział oskarżonego w rozprawie i jego prawa

1. Sprawę rozpoznaje się w obecności oskarżonego. Oskarżony przebywający w areszcie musi zostać doprowadzony na rozprawę. Oskarżony, który jest zatrzymany, również uznawany jest za obecnego i za jego zgodą i w obecności wybranego przez siebie obrońcy lub obrońcy wyznaczonego przez sąd oraz w stosownych przypadkach tłumacza ustnego uczestniczy w rozprawie w drodze wideokonferencji, przebywając w obiekcie penitencjarnym. (...)

4. W trakcie rozprawy oskarżony, w tym także oskarżony przebywający w miejscu, w którym jest zatrzymany, może złożyć pisemny wniosek o przeprowadzenie postępowania w trybie zaocznym, przy czym oskarżonego reprezentuje wybrany przez niego obrońca lub obrońca wyznaczony przez sąd. Jeżeli oskarżony, który jest zatrzymany, złożył wniosek o przeprowadzenie postępowania w trybie zaocznym, sąd może zarządzić, na wniosek lub z urzędu, że oskarżony może przedstawić wnioski podczas obrad i być dopuszczony do głosu za pośrednictwem wideokonferencji w obecności wybranego przez siebie obrońcy lub obrońcy wyznaczonego przez sąd.

Art. 597 ust. 2¹ kodeksu postępowania karnego

Postępowanie przed sądem prowadzącym postępowanie egzekucyjne

2¹. Osoba skazana, która jest zatrzymana lub umieszczona w ośrodku edukacyjnym, może również uczestniczyć w rozprawie za pośrednictwem wideokonferencji w celu wyjaśnienia kwestii regulowanych tym tytułem z miejsca, w którym jest zatrzymana, za jej zgodą i w obecności wybranego przez siebie obrońcy lub

obrońcy wyznaczonego przez sąd oraz w stosownych przypadkach tłumacza ustnego.

Ustawa nr 302/2004 o międzynarodowej współpracy sądowej w sprawach karnych, ponownie opublikowana

Art. 235 Przesłuchania w drodze wideokonferencji

1. W przypadku gdy osoba, która znajduje się na terytorium Rumunii, musi zostać przesłuchana w charakterze świadka lub biegłego przez organy sądowe innego państwa, a jej osobiste stawiennictwo na terytorium tego państwa byłoby w danym momencie utrudnione lub niemożliwe, państwo to może wnioskować o przeprowadzenie przesłuchania w drodze wideokonferencji zgodnie z poniższymi ustępami.
2. Państwo rumuńskie może przyjąć taki wniosek, jeżeli nie jest on sprzeczny z podstawowymi zasadami rumuńskiego prawa i pod warunkiem dostępności środków technicznych umożliwiających przeprowadzenie przesłuchania w drodze wideokonferencji.
3. We wniosku o przesłuchanie w drodze wideokonferencji wskazuje się, oprócz informacji, o których mowa w art. 229, powód, dla którego osobiste stawiennictwo świadka lub biegłego na rozprawie byłoby w danym momencie utrudnione lub niemożliwe, a także nazwę organu sądowego i nazwiska osób, które będą prowadzić przesłuchanie.
4. Świadka lub biegłego wzywa się zgodnie z prawem rumuńskim.
5. Wnioski złożone przez organy innych państw podlegają jurysdykcji prokuratury w toku wnoszenia i popierania oskarżenia lub sądów w trakcie rozprawy, które są właściwe rzeczowo lub osobowo zgodnie z prawem rumuńskim. Właściwość miejscową określa się na podstawie miejsca zamieszkania lub pobytu osoby, która ma zostać przesłuchana w drodze wideokonferencji.
- 5¹. Wnioski dotyczące czynów podlegających na mocy prawa rumuńskiego Dyrekcji ds. Dochodzeń w sprawie Przestępczości Zorganizowanej i Aktów Terroryzmu [Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism] lub Krajowej Dyrekcji ds. Przeciwdziałania Korupcji [Direcția Națională Anticorupție] rozpatrują te organy.
6. Przesłuchanie w drodze wideokonferencji odbywa się zgodnie z następującymi zasadami:

a) przesłuchanie odbywa się w obecności właściwego rumuńskiego sędziego lub prokuratora, w zależności od okoliczności, który w stosownych przypadkach korzysta z pomocy tłumacza ustnego; organ ten sprawdza tożsamość osoby przesłuchiwanej i zapewnia przestrzeganie podstawowych zasad prawa rumuńskiego. Jeżeli sędzia lub prokurator stwierdzi naruszenie podstawowych zasad prawa rumuńskiego, niezwłocznie podejmuje niezbędne działania w celu zapewnienia, aby rozprawa odbywała się zgodnie z prawem rumuńskim.

b) Informacje o wymogach proceduralnych dotyczących wyrażenia zgody na korzystanie z wideokonferencji lub innych technologii zdalnej komunikacji na potrzeby rozprawy

Art. 235 ust. 3 kodeksu postępowania karnego stanowi, że na rozprawę należy wyrazić zgodę, nie precyzując środków technicznych, jakie należy zastosować w celu przeprowadzenia rozprawy. Uzupełnieniem tych przepisów są przepisy art. 106 ust. 2 kodeksu postępowania karnego.

c) Informacje na temat sposobu zapewnienia dostępu do niezbędnej infrastruktury wideokonferencyjnej podejrzанemu, oskarżonemu, skazanemu lub osobie, której dotyczy nakaz zdefiniowanej w art. 2 pkt 10 rozporządzenia (UE) 2018/1805, w tym odniesieniu do osób z niepełnosprawnościami

Prawo krajowe nie reguluje jednoznacznie dostępu wyżej wymienionych osób do niezbędnej infrastruktury wideokonferencyjnej.

W postępowaniu karnym rozprawa w drodze wideokonferencji była możliwa jedynie w przypadku osób przebywających w areszcie lub zakładzie karnym za zgodą tych osób.

d) Informacje na temat sposobu zapewnienia poufności komunikacji między obrońcą a klientem przed rozprawą prowadzoną w drodze wideokonferencją i w jej trakcie

Poufna komunikacja z obrońcą jest możliwa.

e) Informacje na temat sposobu, w jaki osoby posiadające odpowiedzialność rodzicielską lub inne osoby dorosłe są informowane o przesłuchaniu dziecka za pośrednictwem wideokonferencji lub innych technologii zdalnej komunikacji – jak uwzględnić się najlepszy interes dziecka

Art. 111 kodeksu postępowania karnego

Ust. 8 – Jeżeli osoba pokrzywdzona jest małoletnia, przesłuchanie jej musi być w każdym przypadku nagrywane za pomocą środków technicznych umożliwiających rejestrowanie dźwięku i obrazu. Jeżeli nagranie obrazu nie jest możliwe, nagrania dokonuje się w każdym przypadku za pomocą środków technicznych umożliwiających rejestrowanie dźwięku.

Ust. 8¹ – Przesłuchanie osoby pokrzywdzonej poniżej 14. roku życia odbywa się w obecności jednego z rodziców, opiekuna lub osoby lub przedstawiciela instytucji odpowiedzialnej za wychowanie i kształcenie dziecka oraz w obecności psychologa wybranego przez organ sądowy. Psycholog udziela małoletniemu fachowych porad przez cały czas trwania postępowania sądowego.

Ust. 8³ – W przypadku gdy przesłuchanie osoby pokrzywdzonej będącej osobą małoletnią dotyczy działalności instytucji, której powierzono wychowanie i kształcenie tego małoletniego, przedstawiciela tej instytucji zastępuje się przedstawicielem organu opiekuńczego lub krewnym posiadającym pełną zdolność do czynności prawnych oraz psychologiem wyznaczonym przez organ sądowy. Psycholog udziela małoletniemu fachowych porad przez cały czas trwania postępowania sądowego.

f) Informacje dotyczące tego, czy prawo krajowe przewiduje nagrywanie rozprawy, a jeżeli tak, informacje dotyczące przechowywania i rozpowszechniania nagrania; informacje o tym, czy stosowane są technologie zamiany mowy na tekst

Art. 15 ustawy nr 304/2022 o sądownictwie przewiduje możliwość rejestrowania dźwięku lub obrazu.

Artykuł 15

1. Rozprawy są nagrywane przez sąd za pomocą środków technicznych służących do rejestrowania obrazu lub dźwięku.

2. Podczas rozprawy sekretarz sporządza notatki z przebiegu postępowania. Strony mogą wystąpić z wnioskiem o odczytanie notatek i ich zatwierdzenie przez sędziego przewodniczącego.

3. Pod koniec rozprawy każdy z uczestników postępowania otrzymuje na żądanie kopię notatek sporządzonych przez sekretarza.

4. Transkrypcje zeznań ustnych złożonych podczas rozprawy, które są rejestrowane automatycznie przy pomocy technologii informatycznej, jeżeli taka technologia została wdrożona przez sąd, przekazuje się stronom na żądanie przez sekretarza, z zastrzeżeniem przepisów wewnętrznego regulaminu postępowania sądowego.

5. Akta spraw w toku sporządza się i archiwizuje w formie papierowej.

6. Bez uszczerbku dla przepisów ust. 5 sądy wdrażają krajowy elektroniczny system dostępu do akt spraw sądowych, z zastrzeżeniem warunków określonych w rozporządzeniu przyjętym wspólnym zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości i Prezesa Trybunału Kasacyjnego i Sprawiedliwości, zatwierdzonym przez Najwyższą Radę Sądownictwa; umożliwia to, zgodnie z prawem, dostęp stron do akt sprawy przez internet, elektroniczne doręczanie pism procesowych oraz składanie pism procesowych w ten sam sposób.

Ustanawia się następujące szczególne przepisy proceduralne w sprawach karnych:

Art. 110 ust. 5 kodeksu postępowania karnego

Rejestrowanie oświadczeń

5. W toku postępowania karnego przesłuchanie podejrzanego lub oskarżonego jest nagrywane za pomocą sprzętu wideo lub audio. Jeżeli nagranie nie jest możliwe, należy to udokumentować w oświadczeniu podejrzanego lub oskarżonego, wyraźnie wskazując powód, dla którego nagranie nie było możliwe.

Obecnie opracowywane jest narzędzie do zamiany mowy na tekst.

g) Informacje na temat dostępnych na mocy prawa krajowego środków odwoławczych, o które podejrzanym, oskarżonym, skazanym lub osobą, której dotyczy nakaz, mogą się ubiegać w przypadku naruszenia wymogów lub gwarancji przewidzianych w art. 6 rozporządzenia

Art. 342 kodeksu postępowania karnego „Przedmiot postępowania przedprocesowego”

Przedmiot postępowania przedprocesowego obejmuje weryfikację właściwości sądu i zgodności z prawem przekazania sprawy do sądu po akcie oskarżenia, a także weryfikację zgodności z prawem postępowania dowodowego i prowadzenia postępowania przez organy ścigania.

W każdym przypadku, gdy dowód przeprowadzony w toku postępowania karnego jest podważany na podstawie art. 374 kodeksu postępowania karnego, sąd jest zobowiązany do ponownego przeprowadzenia przynajmniej podważanych dowodów.

h) Informacje na temat technologii wideokonferencyjnej dostępnej w Rumunii lub najpowszechniejszej wykorzystywanej platformy/rozwiązania do wideokonferencji

Dostępna technologią są „indywidualnie opracowane wewnętrzne rozwiązania informatyczne” (indywidualnie dostosowane rozwiązania informatyczne, które zostały opracowane wewnętrznie)/Zoom, Teams itp., integrujące wiele platform do wideokonferencji za pomocą odpowiedniego interfejsu. Do planowania i prowadzenia wideokonferencji sądy wykorzystują platformę informatyczną/rozwiązanie informatyczne, która/które za pomocą odpowiedniego interfejsu integruje wiele pojedynczych platform (Zoom, Teams itp.).

i) Informacje na temat praktycznych rozwiązań dotyczących organizacji i prowadzenia rozprawy. W szczególności, z którym organem należy się skontaktować? Czy istnieją szczególne wymogi dotyczące kontaktu z tym organem (np. niezbędne informacje, które należy podać)?

Wnioski o zorganizowanie i przeprowadzenie posiedzenia muszą zawierać szczegóły techniczne dotyczące łącza oraz sprzętu, jakim dysponuje organ wnioskujący, a także informacje na temat ustalonej daty przesłuchania (data i godzina czasu uniwersalnego), które należy przekazać organom, do których kierowany jest wniosek. Ponadto wniosek musi zawierać proponowaną przez sąd wnioskujący datę i godzinę przeprowadzenia testu narzędzi, który co do zasady jest przeprowadzany na 2-3 dni przed wyznaczonym terminem rozprawy itp.

j) Informacje o tym, czy na potrzeby rozpraw stosowane są technologie zamiany mowy na tekst

Obecnie opracowywane jest narzędzie do zamiany mowy na tekst.

k) Jak przeprowadza się weryfikację tożsamości i uwierzytelnienie podejrzanego, oskarżonego, skazanego lub osoby, której dotyczy nakaz?

Art. 107 kodeksu postępowania karnego „Pytania dotyczące podejrzanego lub oskarżonego”

1. Na początku pierwszej rozprawy organ sądowy pyta podejrzanego lub oskarżonego o jego nazwisko, imię, pseudonim, datę i miejsce urodzenia, osobisty numer identyfikacyjny, nazwiska i imiona rodziców, obywatelstwo, stan cywilny, stosunek do służby wojskowej, wykształcenie, wyuczony lub wykonywany zawód, miejsce pracy, miejsce zamieszkania i adres aktualnego pobytu, adres, pod który mają być doręczane pisma procesowe skierowane do tej osoby, karalność lub inne postępowania karne toczące się przeciwko tej osobie, wolę skorzystania z pomocy tłumacza ustnego w przypadku, w którym ta osoba nie rozumie języka rumuńskiego, nie posługuje się językiem rumuńskim lub nie jest w stanie prawidłowo się wyrażać w języku rumuńskim, a także wszelkie inne informacje mające na celu ustalenie sytuacji osobistej tej osoby.

2. Pytania, o których mowa w ust. 1, powtarza się na kolejnych rozprawach tylko wtedy, gdy organ sądowy uzna to za konieczne.

Prawo krajowe nie przewiduje metod identyfikacji i uwierzytelnienia stron, jeżeli przesłuchanie odbywa się w drodze wideokonferencji lub z wykorzystaniem innych technologii zdalnej komunikacji.

l) Jak podejrzany, oskarżony, skazany lub osoba, której dotyczy nakaz, mogą zadawać pytania, a jeżeli to niemożliwe, jak mogą w sposób znaczący uczestniczyć w postępowaniu?

Art. 122 kodeksu postępowania karnego „Przesłuchanie świadka” przewiduje, co następuje na etapie postępowania sądowego:

1. *Każdego świadka przesłuchuje się oddzielnie, bez obecności innych świadków.*

2. *Świadek może złożyć oświadczenie zawierające wszystko, co wie o faktach lub okolicznościach faktycznych, o których wyjaśnienie został poproszony, a następnie świadkowi można zadawać pytania.*

3. *Świadczeni nie można zadawać pytań dotyczących poglądów politycznych, ideologicznych lub religijnych lub innych okoliczności osobistych lub rodzinnych, z wyjątkiem sytuacji, w których takie informacje są bezwzględnie wymagane do ustalenia prawdy w danej sprawie lub sprawdzenia wiarygodności świadka.*

m) Jak sposób podejrzany, oskarżony, skazany lub osoba, której dotyczy nakaz, mogą skorzystać z prawa do tłumaczenia ustnego?

Art. 12 kodeksu postępowania karnego „Język urzędowy i prawo do tłumaczenia ustnego”

1. *Językiem urzędowym w postępowaniu karnym jest język rumuński.*

2. *Obywatele Rumunii należący do mniejszości narodowych mają prawo wypowiadać się przed sądami w swoim języku ojczystym, a pisma procesowe sporządza się w języku rumuńskim.*

3. *Stronom postępowania, które nie rozumieją języka rumuńskiego, nie posługują się językiem rumuńskim lub nie są w stanie wyrazić się właściwie w języku rumuńskim, zapewnia się możliwość skorzystania z bezpłatnej pomocy tłumacza ustnego w celu zapoznania się z aktami sprawy, zabierania głosu i przedstawienia sądowi wniosków. Jeżeli pomoc prawna jest obowiązkowa, podejrzanemu lub oskarżonemu zapewnia się możliwość skorzystania z bezpłatnej pomocy tłumacza ustnego na potrzeby porozumiewania się z obrońcą w celu przygotowania się do rozprawy, złożenia wniosku o środek odwoławczy lub zgłoszenia wszelkich roszczeń związanych z rozstrzygnięciem sprawy.*

4. *W postępowaniu sądowym korzysta się z usług tłumaczy ustnych mających odpowiednie uprawnienia zgodnie z obowiązującym prawem. Zalicza się ich do kategorii uprawnionych tłumaczy ustnych i pisemnych na mocy obowiązującego prawa.*

n) W jaki sposób zapobiega się nieuprawnionemu dostępowi nieznanymi podmiotów do danych wrażliwych lub przepływów danych?

Ustawa nr 182 z dnia 12 kwietnia 2002 r. o ochronie informacji niejawnych określa przepisy dotyczące krajowych norm ochrony informacji niejawnych oraz przepisy dotyczące uniemożliwienia dostępu do danych wrażliwych.

Rozdział IV nowego kodeksu karnego obejmuje oszustwa popełnione za pośrednictwem systemów informatycznych i form płatności elektronicznej.

Łącze jest przesyłane stronie, której dotyczy wezwanie do stawienia się przed sądem, a system komunikacji jest ograniczony do sądowej sieci WAN.

Art. 17 ust. 1 lit. c) – Opłaty w postępowaniach w sprawach cywilnych i

handlowych

a) Procedury i postępowania przewidziane w rozporządzeniach (WE) nr 1896/2006, (WE) nr 861/2007, (UE) nr 655/2014 i (WE) nr 805/2004

Rozporządzenie (WE) nr 1896/2006

Wnioski o wydanie europejskiego nakazu zapłaty – 200 lejów, sprzeciw od europejskiego nakazu zapłaty – 100 lejów. Zob. art. 6 ust. 2 i 2¹ nadzwyczajnego dekretu rządowego nr 80/2013 w sprawie sądowych opłat skarbowych.

Rozporządzenie (WE) nr 861/2007

Opłata w wysokości 50 lejów, gdy wartość roszczenia nie przekracza 2 tys. lejów lub gdy wartość w euro nie przekracza równowartości 2 tys. lejów, oraz opłata w wysokości 200 lejów w przypadku roszczeń, których wartość przekracza 2 tys. lejów lub których wartość w euro przekracza równowartość 2 tys. lejów.

Zob. art. 6 ust. 1 nadzwyczajnego dekretu rządowego nr 80/2013 w sprawie sądowych opłat skarbowych.

Rozporządzenie (UE) nr 655/2014

Obowiązuje opłata w wysokości 100 lejów. Zob. art. 11 § 1 ust. a) nadzwyczajnego dekretu rządowego nr 80/2013 w sprawie sądowych opłat skarbowych.

Rozporządzenie (WE) nr 805/2004

Obowiązuje opłata w wysokości 20 lejów. Zob. art. 27 nadzwyczajnego dekretu rządowego nr 80/2013 w sprawie sądowych opłat skarbowych.

b) Procedury i postępowania dotyczące uznania, stwierdzenia wykonalności lub odmowy uznania przewidziane w rozporządzeniach Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 650/2012, (UE) nr 1215/2012 i (UE) nr 606/2013 oraz rozporządzeniach Rady (WE) nr 4/2009, (UE) 2016/1103, (UE) 2016/1104 i (UE) 2019/1111

Procedury i postępowania dotyczące uznania, stwierdzenia wykonalności lub odmowy uznania przewidziane w rozporządzeniach Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 650/2012, (UE) nr 1215/2012 i (UE) nr 606/2013 oraz rozporządzeniach Rady (WE) nr 4/2009 i (UE) 2019/1111

Obowiązuje opłata w wysokości 20 lejów. Zob. art. 27 nadzwyczajnego dekretu rządowego nr 80/2013 w sprawie sądowych opłat skarbowych.

Rozporządzenie (UE) 2016/1103 – nie ma zastosowania w Rumunii.

Rozporządzenie (UE) 2016/1104 – nie ma zastosowania w Rumunii.

c) Postępowania dotyczące wydawania, sprostowania i uchylania wyciągów przewidzianych w rozporządzeniu (WE) nr 4/2009, europejskiego poświadczenia spadkowego i zaświadczeń przewidzianych w rozporządzeniu (UE) nr 650/2012, zaświadczeń przewidzianych w rozporządzeniu (UE) nr 1215/2012, zaświadczeń przewidzianych w rozporządzeniu (UE) nr 606/2013, zaświadczeń przewidzianych w rozporządzeniu (UE) 2016/1103, zaświadczeń przewidzianych w rozporządzeniu (UE) 2016/1104 oraz zaświadczeń przewidzianych w rozporządzeniu (UE) 2019/1111

Postępowania dotyczące wydawania, sprostowania i uchylania wyciągów przewidzianych w rozporządzeniu (WE) nr 4/2009 – nieodpłatnie

Zob. art. 22 ustawy nr 36/2012 w sprawie określonych środków niezbędnych do stosowania określonych rozporządzeń i decyzji Rady Unii Europejskiej oraz instrumentów prawa prywatnego międzynarodowego w

dziedzinie zobowiązań alimentacyjnych.

Postępowania dotyczące wydawania, sprostowania i uchylania wyciągów, europejskiego poświadczenia spadkowego i zaświadczeń przewidzianych w rozporządzeniu (UE) nr 650/2012

Zgodnie z art. 23 zarządzenia Ministra Sprawiedliwości nr 177/C/2024 z dnia 19 stycznia 2024 r. zatwierdzającego zasady ustalania minimalnych opłat za usługi świadczone przez notariuszy:

„Artykuł 23 1. W postępowaniu spadkowym opłaty za wydanie poświadczenia spadkowego ustala się za każde poświadczenie spadkowe niezależnie od liczby spadkobierców, z uwzględnieniem wartości progowych, kategorii usług i procedur oraz stopnia pokrewieństwa spadkobierców z osobą zmarłą.

2. Opłaty ustalone w ten sposób mają zastosowanie wyłącznie do spadkobierców ustawowych osoby zmarłej.

3. W przypadku spadkobierców testamentowych, którzy nie są małżonkami ani krewnymi w stopniu uprawniającym do dziedziczenia po osobie zmarłej, opłaty zostają podwyższone o 25%.

4. W przypadku kolejnych spadków opłatę ustala się dla każdego majątku spadkowego.

5. W przypadku wydania dodatkowego poświadczenia spadkowego opłatę oblicza się zgodnie z ust. 1 i 4 oraz wartościami progowymi wymienionymi w załączniku 3 w odniesieniu do dodanych dóbr, które wchodzą w skład masy spadkowej.

6. W przypadku wydania europejskiego poświadczenia spadkowego opłatę ustala się w kwocie równej 20% opłaty za wydanie danego poświadczenia spadkowego, ale nie niższej niż minimalna opłata wymieniona w załączniku 3 lit. a)”.

ZAŁĄCZNIK 3 do Regulaminu

POSTĘPOWANIE SPADKOWE

dla którego minimalne opłaty mają charakter przyrostowy w odniesieniu do progów i są wyrażone procentowo

Wartość masy spadkowej, na podstawie której ustala się opłatę minimalną

Opłata minimalna*)

a) do 20 000 RON

2,7%, ale nie mniej niż 240 RON na wniosek o stwierdzenie nabycia spadku

b) od 20 001 RON do 35 000 RON

540 RON + 1,9% kwot przewyższających 20 001 RON

c) od 35 001 RON do 65 000 RON

725 RON + 1,6% kwot przewyższających 35 001 RON

d) powyżej 65 001 RON

1 205 RON + 0,85% kwot przewyższających 65 001 RON

Procedury związane z wydawaniem zaświadczeń przewidzianych w rozporządzeniu (UE) nr 1215/2012, zaświadczeń przewidzianych w rozporządzeniu (UE) nr 606/2013 oraz zaświadczeń przewidzianych w rozporządzeniu (UE) 2019/1111

Obowiązuje opłata w wysokości 20 lejów. Zob. art. 27 nadzwyczajnego dekretu rządowego nr 80/2013 w sprawie sądowych opłat skarbowych.

Postępowania dotyczące wydawania, sprostowania i uchylania wyciągów przewidzianych w rozporządzeniu (WE) nr 2016/1103 i zaświadczeń przewidzianych w rozporządzeniu (UE) nr 2016/1104 — te dwa rozporządzenia nie mają zastosowania w Rumunii.

d) Postępowania wszczynane poprzez zgłoszenie wierzytelności przez wierzyciela zagranicznego w postępowaniu upadłościowym na podstawie art. 53 rozporządzenia (UE) 2015/848

Obowiązuje opłata w wysokości 200 lejów. Zob. art. 14 § 1 nadzwyczajnego dekretu rządowego nr 80/2013 w sprawie sądowych opłat skarbowych.

e) Komunikacja między osobami fizycznymi lub prawnymi lub ich przedstawicielami a organami

centralnymi na podstawie rozporządzenia (WE) nr 4/2009 i rozporządzenia (UE) 2019/1111 lub właściwymi organami na podstawie rozdziału IV dyrektywy 2003/8/WE

Bezpłatnie.

Art. 17 ust.1 lit. d) – Szczegółowe informacje dotyczące istniejących metod elektronicznego uiszczania opłat w sprawach o charakterze transgranicznym

Sądowe opłaty skarbowe

Art. 40 nadzwyczajnego dekretu rządowego nr 80/2013 w sprawie sądowych opłat skarbowych

1. Sądowe opłaty skarbowe uiszcza podmiot zobowiązany do uiszczenia opłaty w gotówce, przelewem bankowym lub przez internet na odrębny rachunek przeznaczony na przychody do lokalnego budżetu pod nazwą „Sądowe opłaty skarbowe i inne opłaty skarbowe” należący do miejscowej jednostki administracyjnej w miejscu, w którym osoba fizyczna ma miejsce zamieszkania lub pobytu lub, gdy ma to zastosowanie, w którym osoba prawna ma swoją siedzibę. Koszty przelewów kwot należnych z tytułu sądowych opłat skarbowych ponosi podmiot zobowiązany do uiszczenia opłaty.

2. Jeżeli podmiot zobowiązany do uiszczenia opłaty nie ma miejsca zamieszkania, pobytu lub siedziby, stosownie do przypadku, w Rumunii, sądową opłatę skarbową wnosi się na rachunek budżetowy miejscowej jednostki administracyjnej sądu, w którym wytoczono powództwo lub złożono wniosek.

[Wykaz rachunków skarbowych według właściwości sądu do uiszczenia sądowej opłaty skarbowej \(osoby niebędące rezydentami\) — załącznik 1\(1880 Kb\)](#)

[Nadzwyczajny dekret rządowy nr 80/2013 w sprawie sądowych opłat skarbowych – załącznik 2\(40 Kb\)](#)

[Kalkulator opłaty skarbowej – załącznik 3\(43 Kb\).](#)

Skarb Państwa jest bezpośrednim uczestnikiem systemu płatności elektronicznych w Rumunii, umożliwiającego jedynie pobieranie i dokonywanie płatności w lejach i wyłącznie na terytorium Rumunii.

Jako bezpośredni uczestnik systemu płatności elektronicznych w Rumunii Skarb Państwa rozlicza płatności zgodnie z dokumentami płatniczymi, za pośrednictwem których instytucje publiczne i podmioty gospodarcze zlecają płatności z rachunków otwartych w tych instytucjach. Pobiera również kwoty przekazywane przez płatników za pośrednictwem podmiotów zarejestrowanych w następujących systemach:

- ReGIS [do rozliczania zleceń o wysokiej wartości pieniężnej, zarządzany przez Narodowy Bank Rumunii (*Banca Națională a României*), uruchomiony na stronie internetowej <https://www.bnr.ro/>], [załącznik 4 – Wykaz ReGIS\(431 Kb\)](#) oraz
- SENT (do rozliczania zleceń o niskiej wartości pieniężnej, zarządzany przez TRANSFOND, uruchomiony na stronie internetowej <https://www.transfond.ro/>), [załącznik 5 – Wykaz TransFond\(15 Kb\)](#).

Jeżeli płatnik dokonuje płatności z własnego rachunku otwartego w instytucji kredytowej za granicą, instytucja ta musi mieć odpowiadający jej bank w Rumunii, za pośrednictwem którego dokonuje się rozliczenia odpowiednich kwot. Podobnie jak w przypadku płatności dokonywanych z rachunków otwartych w instytucjach kredytowych w Rumunii, konieczne jest podanie informacji o beneficjencie płatności, w szczególności IBAN rachunku, na który dokonywana jest płatność, a także numeru identyfikacji podatkowej beneficjenta.

Ekspertyzy i kaucje

Opłaty za ekspertyzy przyjmowane są w gotówce w lejach na rachunki otwarte w oddziałach okręgowych lub miejskich w Bukareszcie, w imieniu Lokalnych Biur Biegłych (*Birouri Locale de Expertiză*) przy sądach terytorialnych lub przy Sądzie Okręgowym w Bukareszcie (*Tribunalul București*). Kwoty określone przez sąd jako wynagrodzenie biegłych przyjmowane są w biurach banku CEC Bank S.A. w dni robocze w ustalonych godzinach pracy. Tę metodę pobierania opłat przewidziano w umowie o rachunkach przeznaczonych do pobierania opłat nr

RU15 z dnia 17 sierpnia 2006 r. (nr MJ 78627), rozszerzonej na mocy aneksów nr 441 z dnia 9 lipca 2014 r. i nr 838 z dnia 5 listopada 2015 r. [Wykaz rachunków w banku CEC Bank S.A. przeznaczonych do pobierania opłat za ekspertyzy — załącznik 6\(390 Kb\)](#).

Kaucje złożone na rachunek i do dyspozycji sądów można wpłacać w kasie banku lub przelewem bankowym, przy czym w zleceniu płatniczym wyraźnie wskazuje się wszystkie dane niezbędne do określenia sądu (jako odbiorcy kwoty), a także sprawę sądową, w odniesieniu do której składana jest kaucja. [Wykaz rachunków w banku CEC Bank S.A. przeznaczonych do pobierania kaucji – załącznik 7\(568 Kb\)](#).

Zgodnie z art. 671 kodeksu postępowania cywilnego wpłaty lub przesłania jakiegokolwiek kwoty pieniężnej w celu uczestnictwa, zgodnie z prawem, w postępowaniu egzekucyjnym lub w celu zawieszenia egzekucji, wpłaty kwot specjalnego przeznaczenia, jak również wpłaty lub przesłania dochodów uzyskanych z zajętego majątku lub wpływów ze sprzedaży tych składników majątku dokonuje się w banku CEC Bank S.A., Skarbie Państwa lub jakiegokolwiek innej instytucji kredytowej upoważnionej do wykonywania operacji przesyłania kwot pieniężnych zgodnie z dyspozycją sądu prowadzącego postępowanie egzekucyjne lub komornika.

Wpłatę lub przekazanie tych kwot można udowodnić za pomocą potwierdzenia przekazu lub innego dokumentu dopuszczalnego przez prawo.

Kwoty te udostępnia się uprawnionym osobom lub ich przedstawicielom wyłącznie na podstawie postanowienia wydanego przez komornika sądowego lub sąd prowadzący postępowanie egzekucyjne, w zależności od okoliczności.

Zastosowanie mają odpowiednio przepisy art. 1057 i nast. dotyczące kaucji.

Ponadto, zgodnie z art. 1057 ust. 1 tej samej ustawy, jeżeli ustawa przewiduje kaucję, kwotę, którą dana strona jest zobowiązana zapłacić, ustala sąd zgodnie z przepisami prawa i wpłaca się ją do Skarbu Państwa, banku CEC Bank S.A. lub jakiegokolwiek innej instytucji kredytowej wykonującej takie operacje w imieniu danej strony i pozostaje do dyspozycji sądu prowadzącego postępowanie egzekucyjne lub komornika, w zależności od okoliczności.

[Kalkulator kaucji – załącznik 8\(47 Kb\)](#)

Na poziomie każdego oddziału okręgowego i oddziału dla miasta Bukareszt prowadzony jest rachunek w banku CEC BANK S.A. przeznaczony do wnoszenia opłat za ekspertyzy. Rachunek prowadzony jest w imieniu Lokalnego Biura Biegłych (odpowiadającego sądowi terytorialnemu, do którego jest przypisane), podobnie jak rachunek przeznaczony do przesyłania kaucji.

Koszty sądowe ponoszone z góry przez państwo, jak również grzywny w postępowaniu sądowym, karnym lub administracyjnym

Kwoty pobrane z tytułu kosztów sądowych ponoszonych z góry przez państwo z budżetów przyjętych przez Ministerstwo Sprawiedliwości i prokuraturę na potrzeby prowadzenia postępowania karnego, które są pokrywane przez strony lub innych uczestników postępowania sądowego zgodnie z kodeksem postępowania karnego, a także z grzywnien sądowych, są uznawane za przychód do budżetu państwa i przekazywane na odrębny rachunek przychodów.

Kwoty te można uiszczać w biurach Krajowej Agencji Administracji Skarbowej właściwych dla rezydencji podatkowej osoby zobowiązanej do pokrycia kosztów, zgodnie z ustawą o egzekucji należności podatkowych.

Obowiązek zapłaty kosztów sądowych na rzecz państwa stanowi zobowiązanie podatkowe. Sentencja wyroku, która przewiduje obowiązek zwrotu państwu kwot poniesionych z budżetu państwa, stanowi tytuł wykonawczy i jest niezwłocznie przekazywana właściwym organom.

Zgodnie z art. 31 ustawy nr 207/2015 – kodeks postępowania podatkowego:

„1. W przypadku zobowiązań podatkowych zarządzanych przez centralny organ skarbowy rezydencja podatkowa oznacza:

a) w przypadku osób fizycznych – adres ich miejsca zamieszkania, zgodnie z prawem, lub adres, pod którym

faktycznie przebywają, jeżeli jest on inny niż miejsce zamieszkania;

b) w przypadku osób fizycznych prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą lub wykonujących wolne zawody – siedzibę działalności gospodarczej lub miejsce, w którym te osoby faktycznie prowadzą główną działalność;

c) w przypadku osób prawnych — siedzibę lub miejsce faktycznego zarządzania przedsiębiorstwem i działalnością gospodarczą, jeżeli odbywa się to w innym miejscu niż zarejestrowana siedziba przedsiębiorstwa;

d) w przypadku stowarzyszeń i innych podmiotów nieposiadających osobowości prawnej – ich siedzibę główną lub miejsce, w którym faktycznie prowadzą główną działalność”.

Informacje, o których mowa w art. 17 ust. 1 lit. e) rozporządzenia

Nie dotyczy.

■ Ostatnia aktualizacja: 13/05/2026

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.